

VERENLUOVUTTAJAN TIETOPAKETTI

Verihiutaleiden luovuttajat

Tervetuloa verenluovutukseen! Lue huolella nämä tiedot ja ryhdy vasta sitten täyttämään verenluovutuslomaketta. Nauti samalla tarjoiluistamme. Henkilökuntamme vastaa mielellään kysymyksiin.

Sinua tarvitaan

Suomessa noin 50 000 potilasta saa vuosittain hoitoa verivalmis- teilla. Verenluovutus on tärkeää, koska verta ei voida korvata lääkkeillä.

Veri koostuu pääosin punasoluista, verihiutaleista ja plasmasta. Koneellista luovutusta sanotaan **afereesiksi**. Siinä laite kerää vain halutun veren osan, kuten verihiutaleet, ja palauttaa muut osat takaisin luovuttajan verenkiertoon.

Luovutettuja verihiutaleita tarvitaan sekä estämään että hoitamaan verenvuotoja. Verihiutaleita annetaan esimerkiksi leukemiapotilaille, joiden oma luumyidin ei tuota verihiutaleita rakkokojen syöpähoitojen vuoksi. Niitä voidaan antaa myös leikkauspotilaille ja onnettomuuksien uhreille.

Verihiutaleiden luovuttajan perusedellytykset

- Luovuttajan tulee olla 18–70-vuotias, terve ja mielellään vähintään 75 kiloa painava
- 66 vuotta täyttänyt voi luovuttaa verta, jos edellisestä verenluovutuksesta on alle kaksi vuotta
- Luovuttajalla pitää olla suomalainen henkilötunnus ja hänen tulee asua pysyvästi jossakin EU- tai EFTA-maassa
- Luovuttajan pitää aina esittää virallinen, kuvallinen henkilöllisyystodistus
- Miehillä veren hemoglobiinipitoisuuden tulee olla 135–195 g/l ja naisilla 125–175 g/l
- Afereesiluovutusten välin tulee olla vähintään 14 vrk
- Afereesin ja kokoverenluovutuksen välin tulee olla miehillä vähintään 30 vrk ja naisilla 45 vrk
- Verihiutaleita voi luovuttaa enintään 25 kertaa vuodessa
- Luovuttaja punnitaan ja pituus kysytään, jotta verta osataan ottaa juuri sopiva määrä
- Verihiutaleiden määrä tutkitaan laskimoverinäytteestä ennen luovutusta. Jos määrä on liian matala, ei verihiutaleita voida kerätä. Verihiutaleiden määrän tarkistamisella varmistetaan myös, että luovuttajalle jää luovutuksen jälkeen riittävästi verihiutaleita.

Sopivuus luovuttajaksi arvioidaan ennen jokaista verenluovutusta. Tähän vaikuttavat mm. terveydentila, sairaudet, lääkitys ja matkailu.

Verenluovutusedellytysten tarkoitus on taata sekä potilaan että luovuttajan turvallisuus.

Ennen verihiutaleiden luovutusta

Tarkista, että lomakkeelle tulostetut henkilö- ja yhteystietosi ovat oikein. Verenluovuttajarekisteriin tallennetaan veripalvelulain nojalla henkilö- ja yhteystietosi sekä verenluovutukseen liittyviä terveystietoja. Voit pyytää sinusta tallennetut tiedot käyntisi yhteydessä tai kirjeitse.

Terveyskyselyllä varmistetaan, että verenluovutus on turvallista sekä luovuttajalle että potilaalle. Täytä siis terveystietosi rehellisesti. Kaikki tiedot ovat luottamuksellisia eikä tietoja luovuteta ilman lupaa.

Ennen luovutusta tarjoamme sinulle kalsiumtabletteja, jotka nopeuttavat afereesista palautumista.

#OJENNAKÄTESI

Maksuton luovuttajainfo: **0800 0 5801**
Veren tarve ja luovutuspaikat: **veripalvelu.fi**

Verihiutaleiden luovutus

- Verihiutaleita luovutetaan keskimäärin 200 ml
- Luovutus kestää noin 1,5 h
- Voit pyytää luovutuksen keskeyttämistä missä vaiheessa tahansa

Afereesilaitteiston kertakäyttöisistä muoviosista liukenee luovuttajan verenkiertoon pieni määrä muovinpehmittä DEHP:tä. Suurimmatkin mitatut DEHP-saannit luovutuspäivänä ovat kuitenkin alle puolet viranomaisen pitkäaikaisessakin altistuksessa hyväksymästä rajasta. Ihmisillä ei ole osoitettu haittoja DEHP:lle altistumisesta.

Verestä tehtävät tutkimukset

Verestäsi tutkitaan:

- ABO- ja Rh- ja Kell-veriryhmätekiot
- HI-virus
- hepatiittivirukset A, B ja C
- kuppabakteeri
- parvovirus

Lisäksi tutkitaan punasoluvasta-aineita ja tarvittaessa muita veriryhmätekiöitä. Ilmoitamme sinulle, mikäli tulokset vaativat jatkotoimia.

Jos infektio- ja veritautitutkimuksissa löytyy viite tartunnasta, luovutettu veri ei mene käyttöön. Älä luovuta verta, jos epäilet olleesi tartuntariskissä. Aivan tuore tartunta ei näy testeissä. Älä tule verenluovutukseen testauksen takia.

Näytteitä, verta tai verivalmisteita, joita ei tarvita potilaiden hoidossa, voidaan käyttää lääketieteelliseen tutkimus-, tuotekehitys-, laboratorio- tai tuotantokäyttöön Veripalvelun luvalla. Veripalvelu vastaa, että näissä tapauksissa verestä tehtävää tutkimusta tuloksineen ei yhdistetä luovuttajan henkilötietoihin.

Verihiutaleiden luovutuksen jälkeen

Voit ehkäistä luovutuksesta mahdollisesti aiheutuvia haittoja:

- juo vettä tai mehua tavallista enemmän
- vältä liikuntaa tai saunomista luovutuspäivänä
- pidä sidos paikoillaan ainakin kaksi tuntia
- älä rasita pistokättä luovutuspäivänä

Luovutuksessa menettämäsi nestemäärä korvautuu noin vuorokauden aikana. Menetetty verihiutaleet korvautuvat viikossa.

Verihiutaleluovutuksessa raudan menetys on vähäisempää kuin kokoverenluovutuksessa. Riskiryhmille annetaan tarvittaessa rautalisää luovutuksen yhteydessä. Verenluovuttajan on tärkeää saada myös ravinnosta riittävästi rautaa.

Ilmoita maksuttomaan infopuhelimeen 0800 0 5801, jos

- sairastut luovutuksen jälkeen
- sinulla todetaan vakava tai veriteitse tarttuva sairaus myöhemmin

Kaikki verenluovuttajat ovat vakuutettuja luovutuksesta aiheutuneiden haittojen varalta.

Seuraava verenluovutus

Kutsumme verihiutaleiden luovuttajia tekstiviestillä, puhelimitse ja sähköpostitse veritilanteen niin vaatiessa. Afereesiluovutuksiin varataan aina aika etukäteen. Henkilökuntamme vastaa mielellään kysymyksiin.



@veripalvelu